Eventyrlige år i Røverborgen
er historia om Agroteknikk på Mysen fra september 1957 til 1970

Av Eldbjørg Skaug

I dag kjenner vi det som Felleskjøpet. Mange sambygdinger har vært i sving der, og to av dem er Ragnar Weiby og Thor Kjeve, som deler minner fra glansdagene med oss. Ragnar begynte i Østlandske Landbruk i 1953, Thor i Agroteknikk i 1963, og begge jobba der til pensjonsalderen tok dem. Og de forteller:

Røverborgen var tilnavnet på det forhenværende Heens hotell, opprinnelig skysstasjon, som ble hotell da jernbanen kom. Der bodde handelsreisende og andre som skulle videre med jernbane eller hesteskyss. Det sier noe om synet på kramkarene at huset fikk et sånt tilnavn, for det var et staselig tre-etasjes hus med flott fasade bak en frodig hage Huset ble revet 1981, men tomta er nå en del av Felleskjøpets areal og lå noen titalls meter rett frem for togbommen. 17 hus ble revet og nye areal lagt til da det nye Felleskjøpet ble bygd i 1981.

Røverborgen ble kjøpt av Knut

Østlandske landbruk slik det så ut da Agroteknikk overtok i 1957.

Gardenmaster, den første jordfreseren, på stand på Momarkedet.

Såmaskinene kom med godstog og ble mellomlagra på jernbanens område. Heens forhenværende hotell, med tilnavnet Røverborgen, ligger til høyre i bildet.

Weel, og hans firma, Østlandske Landbruk, etablerte seg der etter omfattende ombygging. Han solgte landbruksmaskiner, importerte brukte traktorer og hadde importagenturer for landbruksmaskiner.

I 1957 solgte han firmaet sitt til Felleskjøpet, som beholdt agenturene. Agroteknikk ble det nye firmanavnet. Disponent fra Østlandske Landbruk, Sverre Solberg fra Askim, ble sjef for Agroteknikk.

Den første tida til Agroteknikk er mest interessant. Da importerte vi et hundre gråtasser – brukte Ferguson traktorer – fra England. De ble lossa i Fredrikstad og kom med godstog til Mysen. Felleskjøpet brukte hele jernbanetomta, og der sto de til de ble solgt videre. Det ble fart i salget av traktorer i 1960, og det økte opp gjennom 60-tallet. Gråtassen hadde bensinmotor, og prisen lå på mellom sju og tolv tusen ut fra alder og tilstand. De fleste bøndene bytta seg opp ettersom de fikk råd. Terrier kom i 1958–59, og T25 – Volvotraktorer ble også importert.

Utviklingen av nye redskaper gikk fort ettersom traktorene overtok hestenes jobb.

Agroteknikk hadde importagentur for hele landet på merkevarer som Solus gjødselspreder, Daan såmaskin og Bøgballe kunstgjødselspreder, og de første jordfreserne: Gardenmaster og Landmaster.

Solus slepetresker og Terminus skurtresker med seks fots bredde var nye produkter like før sekstiåra.

Slepetreskerne kom i salg 1960 og ble

Matpause på spiserommet. Nærmest til venstre August Kleven og Ragnar Weiby, og langs veggen bak: Kjell Ulfsby og Gunnar Kleven. De øvrige gjenkjenner vi dessverre ikke.

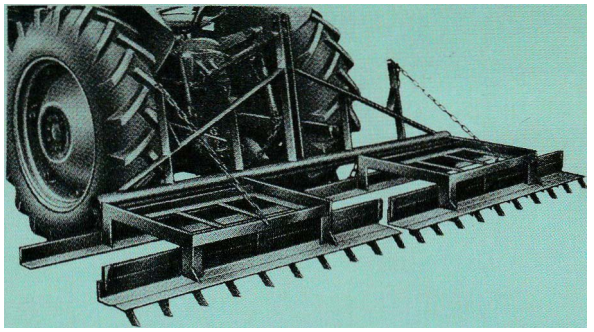

ROLUM
PIGGSLADD

Spesifikasjoner:

Hel stålkonstruksjon.
Motsatt skråstilte pigger.
Belastningsrammer

Arbeidsbredde:

ROLUM for hydr. løft — 3 m — 2 felt
ROLUM for hydr. løft — 4,5 m — 3 felt

ROLUM slådden er bygget med parallelt løpende skjær med en innbyrdes avstand på 50 cm.

Forreste skjær, som er fremstillet av 3" V-stål, tjener til å jevne og grovplanere før bakre skjær med sine 2 rekker 8 cm lange innbyrdes skråstilte pigger løsner og smuldrer jorden.

Bakre skjær hvor de kraftige piggene er påsveiset, er fremstillet av 5" x 6" V-stål.

Den gode bredden mellom skjærene gjør at slådden går seg ren.

Piggenes stilling og plassering bevirker en fremragende smuldring av jorden, samtidig som en varierende last i den rommelige belastningsrammen sikrer den riktige dybde — alt etter jordens beskaffenhet.

Løfte- og trekkbommen er kraftig avstivet og passer for alle traktorer med hydraulisk anlegg.

ROLUM slådden har vist seg å være riktig dimensjonert for det arbeide som skal utføres, samtidig som den er lett å transportere i løftet stilling.

LANDBRUKSTEKNISK I STITUTT har hatt slådden til prøving og prøvemelding foreligger. (Melding nr. 162).

PRISER:

ROLUM hydr. med løfteramme — 3 m — 2 felt. Vekt 150 kg kr. 675.—
ROLUM hydr. med løfteramme — 4,5 m — 3 felt. Vekt 225 kg kr. 1025.—

Fabrikert av: ROLF UNDRUM - Sveiseverksted - Mysen

Hovedforhandler:

A/S AGROTEKNIKK

TELEFON: 89 14 82 - 89 15 38

MYSEN

Brosjyre fra Agroteknikk med lokalt produserte redskaper.

Kontorets kundetelefon? Karl Weiby, Odd Johan Orka, Kjell Ulfsby

videreutvikle til selvgående treskere etter hvert.

Langs hele linja på jernbanetomta sto det maskiner og redskap og venta på å bli solgt, henta eller frakta videre med lastebil eller sendt med godsvogn Alle importerte varer ble fordelt over hele landet, og det var en jobb!

På Momarkedet hadde vi stor utstilling og salgsbod, og omsetningen var livlig Markedet var viktig, for der ble nye maskiner og redskap utstilt, ny kunnskap spredt, og Agroteknikk møtte kundene.

Agroteknikk utfordra også de lokale mekaniske bedrifter til innsats, og flinke folk utvikla nye redskaper: Slådd Rolum, Krokfingerharv Rolum, Heia sekkestativ, Rolum vinsj og lunnebom. Lille Harry siloskjærer solgte de mye av. Rolf Undrum laga flere av disse produktene.

Thor kjørte lastebil og henta og leverte varer, og før onnene gikk det i ett, ikke minst i serviceavdelingen. Den lå i trevarefabrikken, og Karl Weiby reparerte – natt og dag.

De første åra var vi ikke så mange ansatte, men staben vokste jevnt etter behovet, eller helst i etterkant. Trangt og tettpakka jobba vi. Men med mange ombygninger og utvidelser ble det bra.

Vi var med på et eventyr av oppsving og forandring, og det var en fryd. Og vi feira med fine frokoster og julebord

Lønna var god, og blei bedre: Thor begynte på 165 kr uka, og tre år senere tjente han 260 kr uka.

I 1964 ble Agroteknikk forhandler for Austin og solgte både privatbiler og lastebiler, Erik B. Winther i Oslo importerte dem. Mange av de ansatte i Agroteknikk kjørte rundt i nye Austin-biler.

Agroteknikk hadde litt frie tøyler til å importere, og de prøvde forskjellige produkter. Mange båtlaster drensrør ble lagra ved Høysand, og Torp, selgeren ble kvitt mye i Haldenområdet. Drensrørsalget tok seg opp over hele Østfold da bøndene fikk grøftebidrag. Castor potetopptakere var også en suksess, vi solgte 106 maskiner. – Ragnar har alle tall i hodet.

Malingservice drev vi også med en stund. Vi solgte låvemaling og leide inn folk til å male låver rundt omkring, men det blei en nedtur, for vi måtte rundt og rydde opp etter malerne. Thor glømmer ikke ryddejobben: På Råde prestegård hadde malerne tatt snarveien over møkkademma, og møkka fra støvlene spruta ned på den nymalte veggen da de klatra opp stigen. Tomme spann og slanger lå slengt over hele bakken. Vi hadde fullt lasteplan hjem!

En jobb som krevde sin mann, var å handtere kornsekker. De veide 70 eller 100 kg, og ungguttene blei opplært og fikk ta i: – Da jeg hadde vent meg til å bære 100-kilos-sekker, fikk jeg kink i nakken når jeg løfta en som bare veide 70, sier Thor. Noen bar sekker som veide mer enn de selv gjorde. Den kloke mannen som lærte dem opp, gav dem gode råd og oppmuntring til de mestra teknikken, sier Ragnar. Sekkene blei stabla i høyden på lageret, og alt var basert på mannskraft og teknikk.

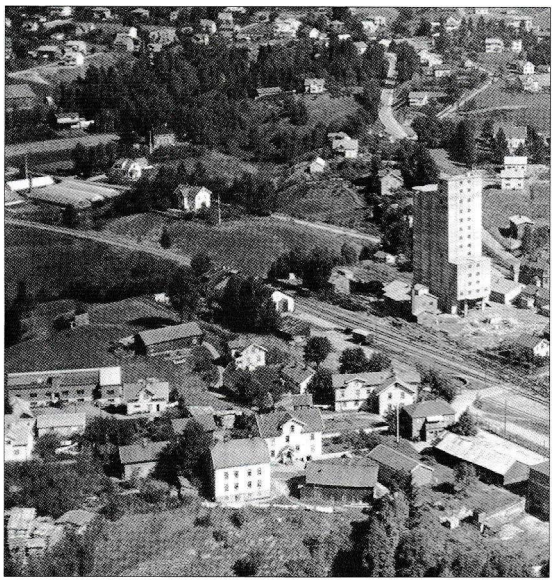

Agroteknikk hadde sitt tilhold midt i bildet. Foto Rolf Ingelsrud Fra digitalt museum/ØFB.

Men ingen av dem er krokrygga, og spreke er de, begge to. Johnny Solheim, som jobba der i alle år, ble motbakkemester da han var 80 år.

En annen virksomhet Agroteknikk drev, var frøhandel. Kjell Solheim kjørte korn fra Holstad til lageret på Mysen. På lageret hos Leif Mysen sto en frørensemaskin, og når bøndene hadde levert frø, var det min jobb å veie det inn, ordne med prøvetaking, og få frakta frøa til tørking på Brattfoss eller hos Odd Tutturen, sier Thor.

Giftrommet var en sak for seg. Til å begynne med kom sprøytevæska i spann, og fikk du noe på deg, ble du helt gul. Bladan ble solgt i flasker. Grøss og gru. I den første tida var det lite kontroll, men den ble skjerpa etter hvert.

Jentene på jobben, ja, dem hadde vi mye moro med, ho som var den første, var en spilloppmaker, ho var fra Høland, og så kom flere – ho Aud og Grete og ho Ragnhild – åja, vi bråka litt med dem, sier'n Thor. Ja, det var tider, det!